

ATVEJIS 1

TV ŽINIOS

Bendrosios kompetencijos: komunikavimo, pažinimo, socialinė pilietinė, iniciatyvumo ir kūrybingumo, asmeninė bei kultūrinė.

Specialieji gebėjimai:

- Mokiniai suvoks esminius TV žinių laidų principus ir tikslus.
- Mokės geriau argumentuoti nuomonę, jas lygindami ir analizuodami.
- Gebės kritiškiau vertinti nešališkumo aspektą TV žinių laidose.
- Susipažins su naujienų „rėminimo“ reiškiniu, TV žinių tarnybos darbu.
- Praturtins lietuvių ar / ir anglų kalbos žodyną televizijos terminais ir kt.

TIKSLAI IR FUNKCIJOS

Pagrindinis TV žinių laidų tikslas – informuoti žiūrovus: atrinkti svarbiausius dienos įvykius, mėginti išsiaiškinti jų priežastis ir pasekmes, kalbinant įvairius suinteresuotus asmenis, dalyvius, liudininkus, pašalinius stebėtojus, pateikti susijusią vaizdo informaciją ir paaiškinantį komentarą. Svarbus žinių požymis – informatyvumo, operatyvumo ir nešališkumo siekis. Tačiau žiniose pateikiamos informacijos jokių būdu negalima vadinti objektyviu tikrovės atspindžiu, nes ekrane matomi vaizdai ir garsai yra filtruojami ir konstruojami žinių tarnybos. Ji atsirenka kelias, jos nuomone, svarbiausias, naujienas iš gausybės tos dienos įvykių, sudaro jų seką, pasirenka pašnekovus, vėliau iškarpo duotus interviu, palikdama tik dalį komentaro, taip pat nusprendžia, kokia vaizdinė medžiaga perteiks įvykius (kaip jie bus nufilmuoti ar kokia archyvinė medžiaga juos lydės), parengia rodomų aktualijų komentarus. Dėl įsitvirtinusio solidaus ir patikimo TV žinių įvaizdžio jos daro didelę įtaką viešajai ir politinei darbotarkei, formuoja gyventojų nuomonę apie konkrečius įvykius ir veikėjus, kuria ir palaiko mitus bei vaizduojamų asmenų įvaizdį visuomenėje ir kt. Tačiau žinių laidos žiūrovas įprastai nelieka pasyviu stebėtoju. Kaip buvo minėta metodinės medžiagos įvade, jis gali ignoruoti kai kurias naujienas, lyginti jų turinį su kituose šaltiniuose pateikiama informacija, remtis savo patirtimi ir t. t.

NAUJIENOS IR JŲ PATEIKIMAS

Svarbiausi žinių tarnybų naudojami šaltiniai: naujienų agentūros (Reuter, BNS ir kt.), pranešimai spaudai, spaudos konferencijos, žinių reporteriai, kontaktai institucijose, internetas, kitos visuomenės informavimo priemonės, pavienių asmenų skambučiai / elektroniniai laiškai laidos redakcijai ir kt. Naujienos paprastai skirstomos į **kietąsias** (politika, ekonomika, užsienio naujienos, valstybinės reikšmės naujienos, katastrofos / nelaimės) ir **minkštąsias** (žmones dominančios istorijos, pramogos, kultūra, sportas). Dažnai žiniuose jos yra derinamos, siekiant sumažinti įtampą, negatyvumą ar / ir suteikti laidai pramoginio atspalvio. Naujienas taip pat galime skirstyti į **lokalias** (turinčias nacionalinę ar subnacionalinę reikšmę) ir **globalias** (pasaulinės reikšmės). Naujienos atsirenkamos remiantis naujienų vertės kriterijais (Priedas Nr.1). Dėl net kelių kriterijų atitikimo žinių laidose neretai atsiduria ir kriminalai.

Be naujienų atrankos, yra dar vienas svarbus procesas – jų pateikimo būdas arba „**naujienų rėminimas**“ (angl. *news framing*). Šis terminas nurodo, kad apie tą patį įvykį ar reiškinį galima pranešti iš skirtingų perspektyvų ir pateikti jį įvairiuose kontekstuose. Teoretikai išskiria įvairias „naujienų rėminimo“ kategorijas, pavyzdžiui – **epizodinį ir tematinį rėminimą** (Iyengar, 1991). Epizodinis rėminimas skirtas apibūdinti toms naujienų istorijoms, kurios pateikiamos kaip atskiri su kontekstu ir kitais reiškiniais nesusieti įvykiai. Strateginiam rėminimui, priešingai, priskiriamos su platesniu socialiniu, politiniu, kultūriniu kontekstu siejamos naujienos. Pavyzdžiui, smurto prieš vaiką atvejį galima pateikti kaip vienkartinę sensacingą kriminalinę istoriją, tačiau taip pat į jį galima pažiūrėti daug plačiau – vaiko teisių apsaugos kontekste.

ŽINIŲ TARNYBA

Didelių TV kompanijų žinių tarnybą sudaro gausi komanda, kurioje būna net apie 20 skirtingų darbo pozicijų. Lietuvos žinių (naujienų) tarnybose įprastai dirba vadovas, dienos redaktoriai, reporteriai, korespondentai, režisierius, techninis personalas. Kiekvieną rytą žinių tarnyba darbą pradeda susirinkimu, kurio metu aptaria praėjusios dienos aktualijas ir bando įvardyti ir / ar nuspėti svarbiausius šios dienos įvykius, taip pat sudaro apytikslį **naujienų sekos** žinių laidoje **sąrašą** (angl. *running order*) ir paskirsto

naujienų apžvalgas **reporteriams** bei **korespondentams**, kurie kartu su paskirtais TV operatoriais išvyksta daryti vaizdo siužetų. **Žinių kambaryje** (angl. *newsroom*) įprastai lieka vadovai, užsienio ir sporto naujienų redaktoriai, kurie analizuoja informacijos šaltinius, atsirenka vaizdo informaciją, rengia ją lydinius komentarus. Jei kyla poreikis papildyti naujienų apžvalgą archyvine medžiaga, kreipiamasi į TV archyvų skyrių. Atrinktą ar operatorių nufilmuotą medžiagą montuoja ir įgarsina patys žurnalistai drauge su TV montuotojais. Sudaroma tiksli naujienų seka, kur nurodomas tikslus kiekvieno laidos siužeto laikas ir trukmė. Žinių laidos vedėjas rengia jos scenarijų ir anonsą, repetuoja tekstą. Laidai esant eteriye, jos eigą iš **studijos kontrolės kambario** (angl. *control room*) prižiūri laidos tarnybos vadovas ir laidos režisierius. Kartais jau laidos metu tarnybą pasiekia itin svarbios naujienos – „**karštosios žinios**“ (angl. *breaking news*), kurios gali keisti naujienų seką ar siužetų trukmę. Apie tai skubiai įspėti laidos vedėjai akimirksniu pasirengia jas pranešti žiūrovams.

FORMA

TV žinių formos elementus galima skirstyti į elementus, būdingus studijai ir vaizdo siužetams. Studijai būdingi elementai: už stalo sėdintis (rečiau vaikstantis ar stovintis) žinių laidos vedėjas, tiesioginis jo bendravimas su žiūrovais ir žvilgsnis į kamerą, fonas už vedėjo nugaros, bėgančios eilutės, grafiniai elementai (Lewis, 2003, p. 24), kartais – pašnekovai studijoje, vedėjo **vidutiniai** ar **stambūs planai**, kuriuos kartkartėmis keičia **bendri planai**, kintantys studijos **kameros rakursai** (akių lygyje, iš viršaus ir kt.). Vaizdo siužetams būdingi elementai: vaizdai iš įvykių vietos, interviu, žurnalisto komentaras (iš įvykio vietos arba įgarsintas jau montuojant medžiagą), **diegetinis garsas**, **vaizdo priartinimas**, **filmavimo planų** ir **rakursų** dinamika. Vaizdo siužetuose itin svarbi ir vaizdo bei garso dermė, kai **dengimais** (ilustruojančiais arba papildančiais žurnalisto komentarą vaizdais) stengiamasi atspindėti komentaro tekstą (pvz., kalbant apie naują valiutą rodomi vaizdai iš monetų kalyklos).

Siekiant taupyti eterio laiką ir suprantamai pateikti informaciją įvairialypei (skirtingo išsilavinimo, amžiaus, patirčių ir t. t.) auditorijai, TV žinių kalba yra glausta, vyrauja trumpi sakiniai, esamasis laikas, naudojami vaizdingi, stipraus veiksmo konotaciją turintys veiksmažodžiai ir būdvardžiai (pvz., minios užplūdo miestus, siautė viesulas, pragaištingas sprendimas, grėsminga ataka ir pan.).

ANALIZĖ

Atliekant TV žinių laidų analizę, paprastai stebėtini šie elementai: 1) naujienos (temos, jų seka, pateikimo būdas); 2) vinjetė (vaizdas ir garsas); 3) vedėjas (kalbėjimo maniera, vartojami žodžiai, laikysena, apranga ir kt.); 4) kameros darbas (studijoje ir vaizdo siužetuose); 5) studija (dekoracijos, fonas, grafiniai elementai); 6) kalbinami pašnekovai (jų komentarai, filmavimo būdas); 7) korespondentų ir reporterių komentarai (vartojami žodžiai, balso tonas, emocijos); 8) dengimai (rodomi objektai, jų prasmė (tiesioginė / perkeltinė). Aptarus elementus, galima svarstyti apie TV naujienų atitikimą naujienų vertės kriterijus, jų pateikimo („rėminimo“) būdą, lokalią ar globalią reikšmę, nešališkumo siekį, emocijų ir faktų pusiausvyrą, kuriama įvaizdį, tikslinę auditoriją, žinių tarnybos tikslus.

Vienas iš veiksnių, lemiančių TV žinių laidų analizės išsamumą ir patikimumą, yra peržiūrėtų laidų skaičius. Jei TV žinioms galite skirti tik vieną pamoką, rekomenduojama analizuoti žinių anonsus ar jų ištraukas. Apačioje pateikiamas Lietuvos nacionalinio transliuotojo LRT (Lietuvos radijo ir televizijos) ir komercinio televizijos kanalo LNK (Laisvo nepriklausomo kanalo) TV žinių anonsų ir įžangos analizės pavyzdys jokių būdu neteikia apibendrinančių išvadų apie šių televizijos kanalų žinių laidas. Pavyzdyje siūloma interpretacija yra taikoma tik 2017 m. sausio 30 d. žinių laidų anonsams ir įžangai.

TV ŽINIŲ ANONŠŲ IR IŽANGOS ANALIZĖS PAVYZDYS

Pavyzdyje lyginami 2017 m. sausio 30 d. LRT bei LNK TV žinių anonsai ir išanga (iki ~ 1 min. 40 sek.). Abi žinių laidos prieinamos, paspaudus žemiau pateiktas nuorodas:

LNK „TV žinios“: <http://lnkgo.alfa.lt/visi-video/zinios-verslas-15/ziurek-zinios-1836>

LRT „Panorama“: <http://www.lrt.lt/mediateka/irasas/161166/panorama>

LRT ir LNK žinių laidų anonsuose pateikiamos naujienos bei jų seka skiriasi. Abiejuose daugiausia dėmesio skiriama smurto prieš mažametį atvejui – kriminalinei naujienai, kuri pateikiama kaip svarbiausia, pirmoji naujiena. Vėliau LNK žiniuose informuojama apie meningokoku susirgusią moterį (visuomenės sveikatos ir intereso tema), kurią lydi ekonomikos naujienos – maisto kainų pokytis Lietuvoje, ir vėl grįžtama prie kriminalų temos – Egidijaus Dragūno konflikto su policijos pareigūnais. „Panoramoje“ aiškiai išsiskiria keturios temos: kriminalų tema, užsienio naujienos, ekonomika ir kultūra. Po naujienos apie smurtą prieš vaiką seka net dvi užsienio aktualijos (išpuolis Kanados mečetėje ir prieš imigrantus nukreipti D. Trumpo politiniai veiksmai), kurias lydi žinios apie maisto kainų augimą Lietuvoje ir žinomo aktoriaus R. Adomaičio jubiliejų. Pasirinktos skirtingos naujienos ir jų seka atskleidžia, kad LNK šioje žinių laidoje daug svarbesnės lokalių reikšmės naujienos. LRT skiria dėmesio ir užsienio įvykiams, o kultūros aktualiją pateikia kaip vieną iš svarbiausių naujienų. LNK žiniuose pateikiamos naujienos turi kur kas didesnę grėsmę ir negatyvumo atspalvį: smurtas prieš mažametį, su policija konfliktuojanti įžymybė, kylančios kainos, meningokoko pavojus. Šis anonsas atspindi, kad šio kanalo žinių tarnybai vieni iš svarbiausių 2017 m. sausio 30 d. dienos įvykių atrankos kriterijų buvo pavojus visuomenei, negatyvumas ir lokalumas. „Panoramoje“ siekiama didesnės pusiausvyros tarp nacionalinio ir globalaus lygmens bei „kietųjų“ ir „minkštųjų“ naujienų.

Apie pirmosios naujienos „rėminimą“ galime spręsti jau iš išanginio vedėjų komentaro. LNK žinių vedėjas ją apibrėžia kaip konkretų įvykį, plačiau nekomentuodamas jos teisinio, socialinio konteksto bei sąryšio su kitais atsitikimais. „Panoramos“ vedėjas pirmiausia prabyla apie tiriamojo proceso eigą. Tačiau už jo nugaros degančioje švieslentėje matosi užrašas „vaiko teisių apsauga – neveiksni“, kuris atskleidžia siekį konkretų smurto prieš vaiką atvejį „rėminti“ strategiškai. Nepaisant vieno ar kito „rėminimo“ būdo, smurto

prieš mažametį naujienos istorija konstruojama remiantis dvinariškumu ir priešprieša (vaiko gyvybė, apsauga – neveiksni teisėsauga), kuri yra būdinga daugumai TV naujienų istorijų.

Energinga abiejų žinių laidų vinječių muzika suteikia joms reikšmingumą, kelia žiūrovo susidomėjimą ir kviečia jį prisėsti prie televizoriaus ekrano. LNK žinių vinjetės melodijoje daugiau žemų dažnių, kurie turi dramatiškesnį poveikį, LRT – aukštesnių, kuriančių ramesnę atmosferą. Į abi melodijas įsilieja tiksinčio laikrodžio motyvas – operatyvumo ir aktualumo simbolis. Tiek LNK, tiek LRT žinių vinjetėje rodomas besisukantis Žemės rutulys – užuomina į viso pasaulio aktualijas ir vėlgi – į žinių laidos svarbą. Akivaizdžiausias skirtumas – vinjetėse naudojamos spalvos: LNK kanalas renkasi ryškias, dėmesį greitai patraukiančias, tarpusavyje kontrastuojančias ir taip kuriančias dramatiškumo išpūdį spalvas: raudoną, žydrą ir mėlyną. LRT žinių vinjetėje vyrauja ramesnė ir solidesnė violetinė spalva. Laidos vedėjų balso tonas, vartojami žodžiai bei jų filmavimo būdas tarsi pratęsia vinjetės spalvų emocijas: **vidutiniu planu** rodomas LNK vedėjas energingai pasisveikina su žiūrovais ir pristato pirmąją naujieną sakiniu, kuriame glūdi stiprų emocinį krūvį turinti priešprieša: „Tikėjo įtariamam žudikui, bet ne vaikui.“ Vaizdingų posakių ir priešpriešų gausu ir anonse: „gyvybę nusinešė“, „iš mirties gniaužtų vadavo“, „statistika prieš gyventojų nuomonę“ ir kt. „Panoramos“ vedėjas į auditoriją prabyla ramesniu tonu, o pirmąją naujieną pristato, apibūdindamas tiriamojo proceso eigą. Jis rodomas gerokai iš toliau – **bendru planu**, kuris simbolizuoja didesnę atstumą, o kartu tarsi ir vedėjo nešališkumą ekrane pateikiamai informacijai. Abiejų vedėjų aprangoje vyrauja klasikinis stilius, teigiantis žinių laidos solidumą ir autoritetingumą. LRT žinių studijoje vyrauja violetinė (ryškesnė nei vinjetėje) ir pilkšva spalva, o LNK studijoje kaip ir vinjetėje – kur kas dinamiškesnis ir dramatiškesnis žydros, mėlynos ir raudonos derinys. LNK žiniose ekrano apačioje bėganti balta eilutė raudonos spalvos fone sustiprina svarbos ir skubos išpūdį.

Abiejų TV žinių laidų anonsuose gausu dengimo medžiagos. Ji iliustruoja vedėjo žodžius (pvz., sakant „Seimo komisija“, rodomas Seimas, tariant „nepadorūs gestai“ – nešvankius gestus rodantis E. Dragūnas) arba teikia papildomų prasmų (pvz., degančios žvakutės ir žaislinis meškiukas – aliuzija į vaiko mirtį).

KLASĖJE

Užduotis 1. TV žinių laidos analizė

1. Peržiūrėkite Lietuvos nacionalinio transliuotojo LRT (Lietuvos radijo ir televizijos) ir komercinio televizijos kanalo LNK (Laisvo nepriklausomo kanalo) 2017 m. sausio 30 d. TV žinių anonsus ir įžangas (iki ~ 1 min. 40 s).

Abi žinių laidos prieinamos, paspaudus žemiau pateiktas nuorodas:

LNK „TV žinios“: <http://lnkgo.alfa.lt/visi-video/zinios-verslas-15/ziurek-zinios-1836>

LRT „Panorama“: <http://www.lrt.lt/mediateka/irasas/161166/panorama>

Laidų ištraukas palyginkite, užpildydami lentelę (priedą Nr. 2). Prieš tai kartu su mokytoja išsiaiškinkite lentelės grafoje pateiktus terminus.

NB Rekomenduojame TV žinių ištraukas pasižiūrėti du kartus: pirmą kartą – visiems kartu be išankstinių užduočių ar klausimų, o prieš antrąją peržiūrą susiskirstyti grupėmis po 2–3 ir stebėti mokytojos(-o) nurodytą konkretų TV žinių elementą iš lentelės grafos. (Pvz., viena grupė pildo grafą „vedėjas“, kita – „studijos dekoracijos“ ir t. t.).

2. Užpildę lentelę, aptarkite ją klasėje ir svarstykite apačioje pateikiamus klausimus:

- a) Ar abiejų TV žinių laidų pasirinktos naujienos atitinka naujienų vertės kriterijus (Priedas Nr.1)?
- b) Kaip apibūdintumėte naujienos apie smurtą prieš mažametį vaiką pateikimo („rėminimo“) būdą LNK ir LRT žinių anonse ir įžangoje? Mokytojai(-ui) paaškinus sąvokas „**strateginis rėminimas**“ ir „**epizodinis rėminimas**“, diskutuokite, kuri iš šių sąvokų labiau tiktų pirmosios naujienos „rėminimui“ įvardyti vienoje laidos ištraukoje, kuri – kitoje?
- c) Kuri žinių laida savo anonse skiria dėmesio vietas, o kuri užsienio įvykiams? Kaip manote, kodėl?
- d) Kuri žinių tarnyba, jūsų manymu, siekia pusiausvyros tarp „**kietųjų**“ ir „**minkštųjų**“ naujienų? Kaip manote, kodėl?

e) Kurios TV žinių laidos anonsas ir įžanga jums pasirodė mažiau šališki, daugiau linkę į faktus nei į emocijas? Ar nešališkumas apskritai įmanomas žinių laidose? Nuomonę pagrįskite.

f) Pamėginkite įvardyti, kuo skiriasi 2017 metų sausio 30-oji LNK ir LRT žinių laidų anonsose? Kaip manote, ar šie skirtumai atspindi dviejų transliuotojų žinių tarnybų tikslus? Ar tai teikia informacijos apie žinių laidų tikslines auditorijas? Jei taip, ar jos skiriasi? Nuomonę pagrįskite.

g) Trumpai apibūdinkite LNK ir LRT žinių kuriamo įvaizdžio skirtumus, pastebėtus 2017 m. sausio 30 d. laidų anonsose. Pasidalinkite mintimis apie įvaizdžio sąsajas su tiksline auditorija.

3. Jei pamokoje lieka laiko, siūlome susipažinti su TV žinių tarnybos darbu „iš vidaus“ ir pasižiūrėti vaizdo siužetą apie kelių mokinių vizitą į BBC televizijos centrą: https://www.youtube.com/watch?v=iAiidz_U1V4. Žiūrėdami užsirašykite negirdėtus, naujus žodžius. Išsiaiškinę jų reikšmes, papildykite jais savo anglų kalbos žodyną.

NAMŲ DARBAMS

Užduotis 1. **Kūrybinė užduotis**

a) Pasiskirstykite į grupes po keturis ir iš naujienų sekos, pateiktos priede Nr. 3, pasirinkite kelias naujienas, kurias norėtumėte pateikti savo TV žinių laidos anonse. Parašykite anonso scenarijų. Atsiminkite, kad anonso trukmė turi būti apie 25–50 sekundžių, taigi nepamirškite mintis reikšti trumpais ir aiškiais sakiniais.

b) Apsvarstę balso toną, padarykite anonso garso įrašą. Jei montuojate, galite įrašyti ir muzikinį anonso foną. Klasėje pasiklausykite sukurtų anonso ir aptarkite naujienų sekas, vedėjų sakinius, žodžius bei toną (ir muzikinį foną).

c) Remdamiesi patektu arba savo sugalvotu naujienų sąrašu, sukurkite žinių scenarijų, kurį siūlytumėte įgyvendinti kūrybinių dirbtuvių metu. Darbą atlikite pasiskirstę grupėmis.

Užduotis 2. **Kūrybinė užduotis**

Naudodamiesi kompiuterio programomis, sukurkite TV žinių laidos vinjetę. (Apgalvokite spalvas, grafinius elementus, muziką, trukmę ir kt.) Pasiruoškite paaiškinti, kaip jūsų sukurta vinjetė siejasi su TV žinių laidos įvaizdžiu.

Užduotis 3. **Debatai / Diskusija**

Pažiūrėkite 2017 m. sausio 30 d. LRT bei LNK TV žinių pirmosios naujienos pateikimą. Pažiūrėję perskaitykite priede Nr. 4 pateiktą Visuomenės informavimo etikos komisijos raginimą. Susiskirstykite į dvi komandas ir surenkite debatus / diskusiją. Pirmoji komanda turi įrodyti, kad LNK arba LRT žinių tarnyba laikosi Etikos komisijos rekomendacijų, o kita komanda – argumentuotai tam prieštarauti.

Užduotis 4. **TV žinių analizė**

Pažiūrėkite šios dienos LRT žinių laidos „Panorama“ anonsą ir palyginkite jį su 2017 m. sausio 30 d. anon-su. Pastebėtus pokyčius ir jų teigiamą ar neigiamą įtaką (pvz., „Panoramos“ įvaizdžiui, santykiui su auditorija ir pan.) išdėstykite laiške „Panoramos“ režisieriui ir TV naujienų tarnybos vadovui.

NAUJIENŲ VERTĖS KRITERIJAI

Eileen Lewis (2003) siūlo naujienų vertės kriterijai (suformuluoti, remiantis Galtung and Ruge (1973) naujienų vertės kriterijais):

Neatidėliotinumumas: Ar tai nutiko pastaruoju metu?

Artimumas: Ar tai kultūriškai mums artima?

Aprėptis: Ar tai didelis įvykis, ar jis įtraukia daug žmonių?

Dažnumas: Ar tai dažnai nutinka?

Nedviprasmiškumas: Ar tai aišku ir apibrėžta?

Nuspėjamumas: Ar mes to tikėjome?

Netikėtumas: Ar tai retas ir netikėtas įvykis?

Tęstinumas: Ar ši istorija jau buvo apibrėžta kaip naujienos?

Elitinės šalys ir žmonės: Kurioje šalyje tai įvyko? Ar istorija susijusi su žinomais žmonėmis, pvz., įžymybėmis?

Asmeniškumas: Ar tai žmogiško intereso istorija?

Negatyvumas: Ar tai bloga žinia?

Pusiausvyra: Istorija gali būti pasirinkta, siekiant atsvaros kitoms naujienoms, pvz., asmens išgyvenimo istorija – atsvara su mirtimis susijusioms naujienoms.

Jeremy Tunstall (1971) siūlo naujienų vertės kriterijai:

Vizualumui teikiama pirmenybė. Jei gaunama nauja vaizdo medžiaga, naujiena tampa pranašesnė dėl TV vaizdų poreikio.

Pirmenybė teikiama naujienoms, kurias pateikia „mūsų reporteriai“, imdami interviu ar jas komentuodami.

TV žinios praneša mažiau naujienų nei laikraščiai. Netgi pirmosios naujienos yra trumpos, palyginti su jų pateikimu laikraščiuose.

Pirmenybė teikiama „kietosioms“ naujienoms arba aktualijoms.

Dennis McShane (1979) siūlomi naujienų vertės kriterijai:

Konfliktas

Sunkumai ir pavojus visuomenei

Neįprastumas

Skandalas

Individualumas

Šaltinis: Lewis, Eileen. Teaching TV News. UK: Cromwell Press, 2003.

TV Žinių elementai	„Panorama“, LRT	„Žinios“, LNK
Naujienų temos		
Naujienų seka		
Naujienose glūdinčios priešpriešos (pvz., valdžia ir visuomenė, policija ir nusikaltėliai ir kt.)		
Vinjetė (vaizdas ir garsas)		
Vedėjas (kalbėjimo būdas, balso tonas, vartojami žodžiai, apranga, filmavimo būdas (filmavimo planai ir rakursai)		
Studija (dekoracijos, apšvietimas, fonas ir kt.)		
Dengimai (vaizduojami objektai, jų tiesioginė / perkeltinė reikšmė)		
Kameros darbas (studijoje ir siužetuose)		

Kauno zoologijos sode gimė žirafa.

Dainininkė Vilija išteka už mylimojo.

Į Lietuvą atvyko pirmoji emigrantų šeima iš Sirijos.

Švietimo ir mokslo ministerija informuoja apie naują brandos egzaminų tvarką.

Lietuvoje keliais procentais vėl padidėjo nedarbo lygis.

Vilniuje atidarytas naujas pramogų ir prekybos centras.

Biržuose sudegė gyvenamasis namas, žuvusiųjų nėra.

Šiaulių dailės galerijoje atidaryta keramikos paroda.

„Berlinalės“ kino festivalyje apdovanojimo sulaukė Lietuvos kino režisierė.

Rusnėje prasidėjo potvynis.

Audra suniokojo Stelmužės ąžuolą.

Valstybinė mokesčių inspekcija praneša apie pasikeitusią gyventojų pajamų mokesčio tvarką.

2017 02 02

Etikos komisija ragina žiniasklaidą atsakingai informuoti apie situacijas, susijusias su smurtu prieš nepilnamečius

Šiomis dienomis žiniasklaida skiria labai daug dėmesio Lietuvą sukrėtusiai itin žiauraus elgesio su mažamečiu vaiku dramai, siekia atskleisti kuo daugiau smulkmenų, susijusių su šiuo rezonansiniu įvykiu.

Visuomenės informavimo etikos komisija atkreipia dėmesį, kad atlikdami savo pareigą viešosios informacijos rengėjai ir žurnalistai turi išlikti nešališki, nepasiduoti emocijoms ir įvertinti skleidžiamos informacijos poveikį auditorijai.

Visuomenės informavimo etikos kodekso 39 str. skelbia, kad *žurnalistai, viešosios informacijos rengėjai neturi piktnaudžiauti katastrofų, avarijų, mirties, bandymo nusžudyti, sužalotų asmenų, smurto, agresijos ar žiauraus elgesio su gyvūnais vaizdais bei istorijomis, kurie žeistų ten vaizduojamų asmenų ar jų artimųjų jausmus bei informacijos vartotojų jautrumą. Informuojant apie tokio pobūdžio įvykius būtina vengti nepagrįstų kaltinimų, ironijos, sarkazmo, patyčių elementų bei skelbti išpėjimus ar atitinkamai žymėti informaciją, sudarant sąlygas jautriems informacijos vartotojams tokios informacijos išvengti.*

Komisija pažymi, kad kai kuriose publikacijose pateikiama detalaus smurto aprašymo, jos iliustruojamos gana drastiškomis nuotraukomis, apie kurias auditorija ne visada išpėjama. Atkreiptinas dėmesys, kad šios publikacijos yra lengvai prieinamos nepilnamečiams, kuriems tokie vaizdai gali sukelti nerimo, skausmo ir padaryti žalos jų psichikai.

Komisija įvertina tai, kad smurtavimo prieš vaikus tema yra itin opi ir turi būti sprendžiama ryžtingiausiai veiksmis, tačiau pažymi, kad savitiksliis smurto eksponavimas žiniasklaidoje nėra tinkama priemonė kovojant su šia visuomenės bėda.

Šaltinis: <http://www.etikoskomisija.lt/item/108-etikos-komisija-ragina-ziniasklaida-atsakingai-informuoti-apie-situacijas-susijusias-su-smurtu-pries-nepilnamecius>